

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖ

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos
Kauno valdybai
Spaustuvininkų g. 7
44307 Kaunas

2016-10-31 Nr. (3,19)226-3586

DĖL IŠVADOS APIE KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMĄ

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ ir atsižvelgiant į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, 2016 m. III ketvirtį atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas. Analizuotas 2015-01-01–2016-09-01 laikotarpis.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę nustatė Alytaus rajono savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vyr. specialistas Paulius Šarakojis, kuriam pagal pareigybės aprašymą (Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 16 įsakymas Nr. D1-858) yra priskirta užtikrinti savivaldybėje korupcijos prevenciją ir atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo analizuojama Alytaus rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriuje vykdant veiklą, susijusią su savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimu. Ši sritis pasirinkta atsižvelgiant į tai, kad 2015-01-01 įsigaliojo visiškai naujas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas (toliau – įstatymas). Šiame įstatyme buvo numatyta daug naujų pareigų, tenkančių ne tik piliečiams, bet ir savivaldybei, priimančioms naujus teisės aktus ir suteikiančioms teisę išsinuomoti savivaldybės ar socialinį būstą. Todėl siekiama išanalizuoti, ar savivaldybė laikėsi jai numatytų pareigų, ar įgyvendintos naujojo įstatymo nuostatos.

Analizė atlikta dokumentiniu būdu, formaliu, palyginimo, žodiniiais valstybės tarnautojų paaiškinimais, analizuojant įstaigos skyriaus nuostatus, pareigybių aprašymus, veiklos sritis reglamentuojančius įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, atitinkamą savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimo sričių Lietuvos Respublikos ministrų įsakymus ir kitus teisės aktus, kuriais savo darbe vadovaujasi Ekonomikos skyriaus darbuotojai, atsakingi už aukščiau numatytų funkcijų įgyvendinimą, atlikdami savo užduotis.

Savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimą vykdo Alytaus rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyrius. Skyriaus darbuotojų funkcijos, sprendimų priėmimo tvarka, kontrolė ir atsakomybė yra reglamentuota pareigybių aprašymuose, patvirtintuose administracijos direktoriaus įsakymais, įstatyme, Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimuose susijusiuose su savivaldybės ir socialiniu būstu ir kituose teisės aktuose.

Alytaus rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriaus vykdoma veikla, susijusi su savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimu, atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos

Biudžetinė įstaiga
Pulko g. 21, 62135 Alytus

Tel. (8 315) 5 55 30
Faksas (8 315) 74 716
El. p. info@arsa.lt
A. s. Nr. LT657300010129461585
„Swedbank“, AB
Kodas 73000

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188718528

prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, t. y. veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu ir daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Ekonomikos skyriaus nuostatuose, patvirtintuose Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-638, numatyta:

organizuoja savivaldybės gyvenamųjų patalpų ir socialinio būsto fondo plėtrą, valdymą ir naudojimą (nuostatų 4.21 papunktis);

tvarko valstybės paramos būstui įsigyti ir socialinių būstų suteikimo dokumentus (nuostatų 4.21 papunktis).

Ekonomikos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašyme (toliau – pareigybės aprašymas), patvirtintame Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-740, numatytos tokios funkcijos įgyvendinant savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimą:

tvarko valstybės paramos būstui įsigyti dokumentus (dokumentų priėmimas, pažymų išdavimas, registracija) (pareigybės aprašymo 7.2 papunktis);

tvarko piliečių dokumentus (prašymų priėmimas, registracija, sąrašų sudarymas, įsakymų projektų rengimas, nuomos sutarčių bei perdavimo ir priėmimo aktų projektų rengimas) savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti (pareigybės aprašymo 7.3 papunktis);

taiko darbo praktikoje Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius valstybės tarnybą, savivaldybių darbą, valstybės paramos būstui įsigyti ir socialinio būsto suteikimą, nuosavybės teisių į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės ir komercinės paskirties pastatus atkūrimą, valstybės ir savivaldybių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo (pareigybės aprašymo 7.17 papunktis).

Įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad savivaldybės taryba: nustato savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarką; tvirtina savivaldybės būsto fondo sąrašą ir socialinio būsto, kaip savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašą; priima sprendimą dėl savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčių dydžio ir jo keitimo. To paties straipsnio 6 dalyje numatytos pareigos savivaldybės vykdomajai institucijai: priimti sprendimą išnuomoti savivaldybės būstą ir socialinį būstą; ne vėliau kaip likus mėnesiui iki einamųjų metų gegužės 1 dienos informuoti paramą būstui išsinuomoti gaunančius asmenis ir šeimas apie prievolę Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatyme (toliau – gyventojų turto deklaravimo įstatymas) nustatyta tvarka deklaruoti turtą (įskaitant gautas pajamas); gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl informacijos apie asmens (jo šeimos), įrašyto (įrašytos) į vieną sąrašų, pateiktas turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijas ir deklaruotą turtą (įskaitant gautas pajamas).

Įgyvendindama įstatymo numatytas pareigas, Alytaus rajono savivaldybės taryba 2015 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. K-74 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino Alytaus rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašą (toliau – aprašas) (pasiekiamas adresu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/de967650f22211e4927fda1d051299fb>), 2015 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. K-73 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto kaip Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašų patvirtinimo“ patvirtino Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto sąrašus (toliau – būsto sąrašas) (2015 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. K-250 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto kaip Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašų patvirtinimo“ sąrašai papildyti ir patvirtinti iš naujo, o 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. K-173 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto kaip Alytaus rajono savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašų patvirtinimo pakeitimo“, atlikti pakeitimai ir savivaldybės būsto sąrašas papildytas (galiojanti suvestinė redakcija pasiekiamas adresu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/97ffefc0683b11e58e1ab2c84776483b/QbitDTaCCe>)). Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. K-151 „Dėl savivaldybės būsto ir savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių nustatymo“ buvo patvirtintas būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčių dydis (toliau – nuomos mokesčio dydis) (2015 m. gruodžio 22 d. ir 2016 m. vasario 4 d. sprendimais Nr. K-299 „Dėl savivaldybės būsto ir

savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių nustatymo“ ir K-17 „Dėl savivaldybės būsto ir savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių nustatymo“ mokesčių dydžiai patvirtinti naujai, o 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. K-175 „Dėl savivaldybės būsto ir savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių nustatymo pakeitimo“ dydžiai pakeisti (galiojanti suvestinė redakcija pasiekama adresu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c43c5380cef711e583a295d9366c7ab3/wRWeHPIICh>)).

Apraše nustatomos sąlygos ir tvarka kaip išsinuomoti savivaldybės ir socialinį būstą. Aprašo 4 punkte nurodoma, kad asmuo su prašymu išnuomoti socialinį būstą pateikia: 1. valstybės įmonės Registrų centro pažymą apie asmens ir šeimos narių nuosavybės teise turėtą ir turimą nekilnojamąjį turtą arba visų pilnamečių šeimos narių rašytinį sutikimą tvarkyti asmens dokumentus; 2. seniūnijos pažymą apie asmens ir šeimos deklaruotą gyvenamąją vietą, jei nepateiktas rašytinis sutikimas tvarkyti asmens dokumentus; 3. metinę gyventojo (šeimos) turto deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus, Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka arba rašytinį sutikimą kreiptis į mokesčių administratorių dėl deklaracijos duomenų pateikimo; 4. pagal aplinkybes – ištuokos liudijimą; mirties liudijimą; dokumentus, įrodančius, kad asmuo ar jo šeima likusi be tėvų globos; neįgalumo pažymėjimą arba darbingumo lygio nustatymo pažymą; pažymą iš mokymo įstaigos apie vaikus nuo 18 iki 24 metų, jeigu jie mokosi dieniniuose mokymo įstaigos skyriuose; 5. gydymo įstaigos pažymą (pateikia asmenys, sergantys lėtinių ligų, įrašytų į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, sunkiomis formomis); 6. asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) tapatybę patvirtinantį dokumentą; 7. kitus dokumentus, patvirtinančius teisę į socialinį būstą. Alytaus rajono savivaldybės taryba priimdama minėtą sprendimą ir nustatydama tvarką, kuria vadovaujantis suteikiama teisė išsinuomoti socialinį būstą, nenumatė papildomų sąlygų, kurios ribotų asmenų galimybes nuomoti socialinį būstą ar sukurtų nelygias galimybes, kurios diskriminuotų asmenis. Visi apraše nurodyti dokumentai, patvirtinantys asmens teisę į socialinio būsto nuomą, yra numatyti ir kildinami iš įstatymo, todėl Alytaus rajono savivaldybės taryba nenumatė papildomų reikalavimų, kurie nenustatyti įstatyme.

Savivaldybės būstui išsinuomoti yra įtvirtintos kitos sąlygos, kurios numatomos aprašo 15 punkte: 1. įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje numatytu atveju (Jeigu asmens ar šeimos, nuomojančio (nuomojančios) socialinį būstą, deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) už kalendorinius metus daugiau kaip 20 procentų viršija įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, asmens ar šeimos prašymu, savivaldybės taryba, įvertinusi socialinio būsto poreikį savivaldybėje, gali priimti sprendimą šį būstą nuomoti kaip savivaldybės būstą rinkos kainomis vadovaudamasi savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodika, jeigu asmuo ar šeima neturi nuosavybės teise kito tinkamo būsto. Savivaldybės būsto nuomos sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama vadovaujantis Civiliniu kodeksu); 2. asmenims ir šeimoms, kurie Civiliniame kodekse nustatyta tvarka negali būti iškeldinti iš gyvenamųjų patalpų nesuteikiant jiems kitos gyvenamosios patalpos; 3. savivaldybės tarybos sprendimu asmenims ir šeimoms, kurie su savivaldybe ar jos įstaigomis yra susiję darbo ar jų esmę atitinkančiais santykiais, apgyvendinti; 4. savivaldybės tarybos sprendimu kitais tikslais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir kitais įstatymais. Visos šios sąlygos taip pat yra įstatyminės. Savivaldybės būsto nuoma užtikrina, kad asmenys, gyvenantys socialiniame būste, padidėjus nežymiai jų pajamoms nepraras savo gyvenamosios vietos, jiems nereikės likti be pastogės. Taip pat suteikiant savivaldybės būstą, realizuojama įstatymuose numatyta pareiga savivaldybėms užtikrinti gyvenamąją vietą asmenims, kurie negali būti iškeldinti nesuteikiant kitos patalpos, arba savivaldybės būstas gali būti suteikiamas asmenims, kurie susiję darbo santykiais. Bet pažymėtina, kad paskutiniu atveju tam dar turi pritarti Alytaus rajono savivaldybės taryba, todėl nesuteikiama teisė piktnaudžiauti suteikiant savivaldybės būstą darbuotojams, nes tam dar reikia daugumos savivaldybės tarybos narių pritarimo, be to, toks klausimas yra svarstomas viešai tarybos posėdyje.

Būsto fondo sąrašuose yra patvirtinti savivaldybės būstai ir socialiniai būstai. Savivaldybės būsto sąraše iš viso yra 18 objektų, socialinio būsto sąraše – 76 objektai. Visi šie būstai analizuojamu laikotarpiu yra užimti ir juose gyvena Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje

gyvenamąją vietą deklaravę asmenys. Visų sąraše esančių būstų plotai atitinka įstatymo 15 straipsnyje nustatytus naudingojo ploto normatyvus tenkančius vienam asmeniui. Ekonomikos skyrius nurodo, kad vykdant Alytaus rajono savivaldybės socialinio būsto fondo plėtrą nemažai būstų yra naujai suremontuoti ir atnaujinti, taip pat ateityje planuojama didinti būstų skaičių, pritaikant Alytaus rajono savivaldybės nuosavybės teise turimus esamus pastatus.

Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos dydžiai yra patvirtinti 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. K-151 „Dėl savivaldybės būsto ir savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių nustatymo“. Nuomos dydžiai nustatyti vadovaujantis Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodika (toliau – metodika), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 472 „Dėl savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodikos ir bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio paskaičiavimo koeficiento pavirtinimo“. Metodikos 3 punkte įtvirtinta formulė: $N_{sb} = A_n \times K_v \times P \times K_i \times M_{i,s}$, pagal kurią ir atlikti visi skaičiavimai. Didžiausią įtaką kainai šioje formulėje sudaro K_v , kuris reiškia vietovės pataisos koeficientą pagal turto paskirtį ir jo vietovę. Šį koeficientą tvirtina valstybės įmonė Registrų centras direktoriaus įsakymu. Tai dar labiau apriboja galimybę savivaldybės tarybai piktnaudžiauti ir nustatyti dideles ar nepagrįstas kainas. Alytaus rajono vietovių koeficientas yra nustatytas gana mažas. Todėl visi socialinio būsto nuomos mokesčio dydžiai patenka į intervalą nuo 1,55 iki 16,59 Eur/mėn. Socialinio būsto nuomos mokesčio dydžio vidurkis yra maždaug 5 Eur/mėn. Savivaldybės būsto nuomos mokesčio dydžiai yra didesni nuo 2,33 iki 19,68 Eur / mėn. Visa tai sąlygoja, kad būstų nuomos kainos yra pagrįstos, nustatytos teisingai. Jos yra nepadidintos ir kaip tik pritaikytos socialiai pažeidžiamiems asmenims, kurie turi galimybę nuomoti būstą nedidele kaina ir taip turi gyvenamąją vietą.

Asmenys, pateikę visus reikalaujamus dokumentus ir siekiantys išsinuomoti socialinį būstą, yra įrašomi į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą socialiniam būstui išsinuomoti, sąrašą (toliau – sąrašas). Sąrašų sudarymą reglamentuoja Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą, būstui išsinuomoti, nuomojančių socialinį būstą ar gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją, sąrašų tvarkymo tvarkos aprašas (toliau – sąrašų tvarkos aprašas). Sąrašų tvarkos apraše numatoma, kad administracijos direktoriaus įsakymu asmenys įrašomi į vieną iš sąrašų: asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti; nuomojančių socialinį būstą; gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad naujajame įstatyme įtvirtinta naujovė, jog asmenims gali būti kompensuojama būsto nuomos kaina, jeigu jie įrašyti į laukiančiųjų išsinuomoti socialinį būstą sąrašą. Pasak Ekonomikos skyriaus, dar nedaug kas naudojami šia naujove, taip pat ir kompensacijos dydis nėra didelis, bet atsiranda norinčių pasinaudoti šia teise. Sąrašų tvarkos apraše reglamentuota kada asmenys yra išbraukiami iš sąrašų. Sąrašų tvarkos aprašo 15 punkte numatytas baigtinis sąrašas kada asmenys išbraukiami iš sąrašų: tik kai įsigyja būstą nuosavybės teise, išskyrus atvejus, kai įsigyto būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis už nustatytą įstatyme; gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) daugiau kaip 20 procentų viršija įstatymo nustatytus dydžius; miršta į sąrašą įrašytas asmuo; asmuo ar šeima (visi šeimos nariai) išvyksta gyventi į kitos savivaldybės teritoriją ar kitą valstybę, kuri tampa jo (jų) gyvenamąją vietą, kaip tai apibrėžia gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme; asmeniui ar šeimai jau išnuomotas socialinis būstas (šiuo atveju asmuo ar šeima perrašomi į asmenų ir šeimų, nuomojančių socialinį būstą, sąrašą; asmuo ar šeima, kuriai siūloma išsinuomoti socialinį būstą ir kuri pranešime nustatytu laiku be svarbių priežasčių du kartus neatvyksta į savivaldybę dėl socialinio būsto nuomos ir raštu neišreiškia sutikimo ar nesutikimo nuomotis siūlomą būstą; asmeniui ar šeimai yra suteiktas valstybės iš dalies kompensuojamas būsto kreditas; pateikia rašytinį prašymą savivaldybės vykdomajai institucijai išbraukti jį (juos) iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti sąrašo; asmuo ar šeima pasibaigus kalendoriniams metams (iki metų gegužės 1 dienos) nepateikė gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos. Taigi tik esant bent vienam iš aukščiau paminėtų atvejų, asmuo išbraukiamas iš sąrašo.

Visi šie išbraukimo pagrindai yra įtvirtinti ir įstatyme. Apie išbraukimą iš sąrašo savivaldybės vykdomoji institucija per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja asmenis ir šeimas pagal paskutinę žinomą asmens ar šeimos gyvenamąją vietą. Be to, tokį sprendimą asmuo gali skusti teisės aktų nustatyta tvarka, jeigu mano, kad tai atlikta neteisėtai ir pažeidė jo teises. Visi sąrašai yra skelbiami viešai ir juos galima rasti Alytaus rajono savivaldybės interneto svetainėje. Pagrindinis kriterijus, pagal kurį yra suteikiama teisė į socialinio būsto nuomą, yra prašymo užregistravimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje data ir laikas. Kuo ankstesniu laikotarpiu asmuo pateikė prašymą, tuo jis aukščiau bus sąrašė. Analizės atlikimo metu sąrašė buvo 37 asmenys ir šeimos, laukiantys išsinuomoti socialinį būstą. Tai gana mažas skaičius laukiančių asmenų, todėl beveik visiems, turintiems teisę į socialinio būsto nuomą, yra užtikrinta galimybė jį nuomotis. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad sumažinta galimybė piktnaudžiauti ir patiems asmenims, kurie yra sąrašuose. Ankstesni teisės aktai numatė prievolę asmenims, esantiems sąrašė, deklaruoti savo turtą ir gautas pajamas tik kas tris metus, bet pagal dabartinį įstatymą, asmenys tą privalo atlikti kiekvienais metais. Nuo 2015-01-01 paaiškėjo, kad dauguma asmenų neatlieka šios prievolės ir yra išbraukiami iš sąrašų (2015 metais dėl nedeklaravimo išbrauktas 71 asmuo, 2016 metais – 14 asmenų), taip sąrašė lieka tik asmenys, kurie yra sąžiningi ir tikrai atitinka visus kriterijus gauti teisę nuomotis socialinį būstą. Nors administracijos direktorius priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, bet visi aptarti kriterijai ir atvejai nesuteikia galimybės korupcijai plisti. Visa procedūra prieš priimant sprendimus yra išsamiai ir aiškiai reglamentuota, nesuteikianti jokios diskrecijos teisės.

Savivaldybės vykdomoji institucija taip pat vykdo įstatyme jai numatytą pareigą: ne vėliau kaip likus mėnesiui iki einamųjų metų gegužės 1 dienos informuoja paramą būstui išsinuomoti gaunančius asmenis ir šeimas apie prievolę gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaruoti turtą (įskaitant gautas pajamas). Kiekvienais metais Ekonomikos skyrius parengia raštus kiekvienam asmeniui ir informuoja apie prievolę. Pažymėtina, kad nors įstatymas to nenumato, bet Ekonomikos skyrius paruošia priminimus dar kartą ir pakartotinai kreipiasi į asmenis, kurie nesureagavo į pirmąjį pranešimą. Todėl asmenys netgi du kartus informuojami apie jiems nustatytą prievolę. Visa tai sumažina galimybę nepagrįstai išbraukti asmenis iš sąrašų, kadangi jie informuoja apie prievolę deklaruoti turtą ir imtis aktyvių veiksmų, kad neprarastų savo buvimo eilėje vietos.

Sutartys dėl socialinio būsto nuomos su visais asmenimis yra pasirašomos vienodos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 177 „Dėl socialinio būsto nuomos, sutarties pavyzdinės formos patvirtinimo“ patvirtino pavyzdinę socialinio būsto nuomos sutartį. Visos ankščiau sudarytos sutartys buvo pasirašytos naujai, kad visiems socialinio būsto nuomotojams būtų sudarytos vienodos sąlygos, niekas nebūtų diskriminuojamas. Pavyzdinė sutarties forma parengta vadovaujantis Civiliniu kodeksu ir įstatymu. Joje yra numatyti svarbiausi rekvizitai (sutarties objektas, dalykas, kaina, šalių teisės ir pareigos, sutarties nutraukimo ir keitimo tvarka). Sutarties sudarymas pagal pavyzdinę formą dar labiau mažina korupcijos apraiškų galimybes, kadangi nustatomos visiems vienodos teisės ir pareigos, vienodos galimybės, neišskiriant vieno ar kito asmens.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad analizuotame skyriuje korupcijos pasireiškimo tikimybė egzistuoja, bet yra valdoma. Visos procedūros vykdomos teisės aktų nustatyta tvarka ir yra reglamentuota. Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinti teisės aktai atitinka galiojančius įstatymus, reglamentuojančius savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimą. Apskaičiuojant savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčius yra vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta formule, taip pat formulėje naudojamas koeficientas, kurį tvirtina valstybės įmonės Registrų centro direktorius. Ekonomikos skyriaus darbuotojas, kuriam pagal pareigybės aprašymą numatytos funkcijos, susijusios su savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimu, rengia dokumentų projektus vadovaudamasis įstatymu ir savivaldybės institucijų priimtais teisės aktais. Nors Alytaus rajono administracijos direktorius priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, visa procedūra prieš priimant sprendimą yra išsamiai detalizuota, nesuteikianti teisės nukrypti nuo reglamentavimo. Administracijos direktoriaus išleisti įsakymai taip pat neprieštarauja galiojantiems teisės aktams ir yra suderinti su jais.

Nenustatyta, kad Alytaus rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriaus valstybės tarnautojai vykdydami aukščiau nurodytas funkcijas būtų padarę korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar būtų gautas pranešimas dėl neteisėtų veiksmų. 2015-01-01–2016-09-01 laikotarpiu korupcinio pobūdžio neteisėtų veikų vidaus teisės aktais neužfiksuota. Taip pat Alytaus rajono savivaldybės administracijoje nebuvo gauta pranešimų dėl valstybės tarnautojų atliekamų procesų vilkinimo priimant sprendimus, nebuvo gautas nė vienas skundas dėl jų atliekamų veiksmų.

Ekonomikos skyriaus valstybės tarnautojams suteiktos teisės ir nustatytos pareigos apibrėžtos norminiais teisės aktais, skyriaus veiklos nuostatais ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymais. Valstybės tarnautojai, atlikdami jų kompetencijai paskirtas funkcijas, vadovaujasi valstybės tarnautojų veiklos etikos principais, norminiais teisės aktais, Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimais, administracijos direktoriaus įsakymais, kitais jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Valstybės tarnautojai jų kompetencijai priskirtas funkcijas atlieka laiku ir pareigingai.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę labiausiai gali sąlygoti žmogiškasis faktorius arba neapdairumas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad įstatymas ir Alytaus rajono savivaldybės institucijų priimti teisės aktai, reglamentuojantys Ekonomikos skyriaus veiklą nagrinėtoje srityje, pakankamai išsamiai ir aiškiai reglamentuoja procedūras, sprendimo priėmimo ir veiksmų atlikimo tvarką, yra nustatyti sprendimo priėmimo kriterijai ir terminai, sprendimus priimančiosios subjektai ir jų įgaliojimai, visada skubiai reaguojama į pastebėtus veiklos trūkumus ir pasikeitusius teisės aktus.

Siekiant sumažinti tiesioginį asmens ir specialisto kontaktą, visi prašymai ir dokumentai dėl savivaldybės ir socialinio būsto nuomos yra priimami Alytaus rajono savivaldybės administracijos priimamajame („vieno langelio principu“). Tai mažina galimybes pasireikšti korupcijai ir piktnaudžiauti tarnybine padėtimi, daryti poveikį specialistui siekiant asmeniui palankaus sprendimo.

IŠVADA. Šiuo metu Ekonomikos skyriuje korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali, savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimas atliekamas laikantis teisės aktų reikalavimų ir juose numatytų procedūrų.

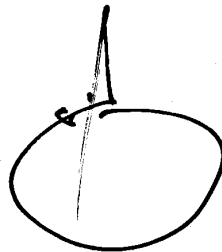
Siekdami užkirsti kelią korupcijos pasireiškimo tikimybei, teikiame šiuos pasiūlymus:

1. Užtikrinti, kad keičiantis teisiniam reguliavimui, visos procedūros, susijusios su savivaldybės būsto ir socialinio būsto administravimu, būtų vykdomos vadovaujantis aktualia teisės aktų redakcija, taip pat nedelsiant inicijuoti savivaldybės institucijų teisės aktų pakeitimus.

2. Užtikrinti, kad ir toliau vykdomoji institucija vykdytų įstatyme jai numatytą pareigą – ne vėliau kaip likus mėnesiui iki einamųjų metų gegužės 1 dienos informuoti paramą būstui išsinuomoti gaunančius asmenis ir šeimas apie prievolę Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaruoti turtą (įskaitant gautas pajamas).

3. Nuolat peržiūrėti savivaldybės administracijos kompetencijai priklausančias veiklos sritis, stengiantis šalinti prielaidas korupcijai atsirasti ir plisti savivaldybėje.

Savivaldybės meras

Algirdas Vrubliauskas